

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta:
8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "
Kolek (štampelj) knese vselej 30 kr.

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija na Starem trgu h. št. 163.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na stolnem trgu hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer v torek, četrtek in saboto.

O vravnanju davka.

II.

(Konec.)

Pri preračunjenju čistega prihodka iz gozda se mora najprvo gledati na to, kako se po splošni navadi z gozdom gospodari ali ravna.

1. Na Kranjskem se navadno le seka in gozdi so zavoljo paše že precej redki ali svitli; le bukovi gozdi so zavoljo paše bolj gosti.

2. Po §. 29. postave se sme le letni prihodek od lesa počez na deblu po 30 palcev dolgih polenih v hosti preračunirati, pa brez ozira na to, za koliko bi se les prodal, ako bi ne bil za drva, ampak za druge namene odločen.

3. Odštejejo se stroški za varovanje in oskrbovanje gozda.

4. Po §. 29 postave se navadno pri gozdih ne ozira na to, kar vtegne gozd posestniku še razen lesa nesti.

5. Pri preračunjenju trdega lesa 30 palcev dolgega sežnja drv ne jemljite, kakor je sploh pri gladkih, ravnih smrekovih ali jelkovih polén navadno in, kakor skušnija uči, tudi prav, 79 do 86 kubičnih čevljev lesa v račun, timveč le 69 kubičnih čevljev na seženj, ker so vladni uradniki dobili nalog, seženj 30 palcev dolgih polén s 6 ali 7 palcev počezka tudi le z 69 kubičnimi čevlji trdega lesa pri poskušnjah v račun jemati. Ker se je pri vpisovanju cene lesa od vas tirjalo, da jo naznanite po ceni sežnja drv, morate zdaj pa na to paziti, da se poznej seženj ne bo 79 do 86 kub. čevljev ampak le z 69 kub. čevljev priporočal za vračunjenje nastavljenim uradnikom.

Merjenje in cenjenje gozdov vršilo se je po sežnjih z 69 kub. čevljev. Cena lesa pa se je pri nas naznanjala od 83 kub. čevljev, toraj je pri vsakem sežnju razločka 14 kub. čevljev.

6. Prirastek lesa pri navadnem kmetijskem gospodarstvu knese v 100 letih počez v najboljšem jelkinem ali smrečnim gozdu 1½ sežnjev do ½ sežnja, zadnje v najslabšem bukovem gozdu. Izjemki so le pri velikem posestvu, kjer se redno in umno gospodari in kjer se gozdi skup drže; ti pridelajo na leto tudi po 2 sežnja mehkega lesa od orala. Na te izjemke od postavne navadnosti pa se po postavi ne sme ozirati.

Vsakega mora biti groza, če vidi, kako so cenilni vladni organi n. pr. po večem pustem kamniškem okraju, kjer so naračunili na 48077 oral. 753 □ sež. 61074 sežnjev 30 palcev dolgih polén letnega prirastka. Po takem morale bi kamniške goré, ki se od daleč že vidijo popolnoma gole, biti amerikansk prvoten gozd.

Kranjsko ima po starem katastru 704896 oralov gozda, k tim pride morda še kakih 65000 oralov, ki so jih zemljemerci od pašnikov odtrgali in k gozdu pripisali; tako bo potem 769896 oralov gozda na Kranjskem. Vsa kranjska dežela pa meri 1,731.204 oralov, toraj ima skoro polovico svojega obsega v gozdu: nikakor pa ne more biti eno in isto, ali se ceni tako ali tako.

Naj bi se tudi tukaj deželni zastop potegnili za to reč, da dežela ne pade nazaj v prejšnje slabo stanje in krivično razmerjenje davkov.

V Ljubljani 1. febr. 1874.

F. Schollmayer.

Politika na kmetih.

(Dalje.)

„Kako? Po novih postavah bi vlada tudi odstavljala škofe, fajmoštre?“

„Res bi jih,“ odgovori učenik. „Ne sicer tako, da bi kar berič prinesel fajmoštru pečat, pa bi ta pobral moral kopita, ampak po §. 8. bi takrat, ko bi kak cerkven služabnik iz dobičkarije se kaj pregrešil ali zoper lepo pravno zadržanje, ali pa ko bi kaj storil, s čemur bi dal očitno pohujšanje, takrat bi vlada tirjala od škofa, da odstavijo tacega.“

„Veste kaj, šomašter,“ se oglasi Gašper, „tukaj pa pritrdim vladi. Ako bi kak gospod utegnil biti v očitno pohujšanje, takrat se meni tudi zdi prav, ako zapusti faro.“

Učenik: „Naj bo! Če bi kdo krivega bil spoznan kake velike hudobije, naj gré. Ali to se po moji misli mora prepustiti cerkveni oblasti, ona naj kaznuje svoje služabnike s prestavljanjem ali tudi odstavljanjem, vlada bi se ne smela vtikati v to stvar. Vendar v tem § je še nekaj hujšega in nevarnejšega. Pravi tudi §. 8., da, ko bi se kak fajmošter tako obnašal, da bi njegov daljni obstanek v cerkvi službi utegnil biti nevaren javnemu redu, da tudi takrat smé vlada tirjati, da tak ne sme več opravljati službe. Tedaj tudi takrat, ko bi tudi nič tacega ne storil, zavolj kar bi se kaznovati smel, da bi le njegovo obnašanje utegnulo biti nevarno javnemu redu, tako naravnost pravi vladno pojasnilo k §. 8. Vi, oče Gašper, vi razumete, le poslušajte. To-le so besede tega §: „Hat sich ein Seelsorger eines solchen Verhaltens schuldig gemacht, welches sein ferneres Verbleiben in dem kirchlichen Amte als der öffentlichen Ordnung gefährlich erscheinen

Podlistek.

Mladi Ladis.

(Povest iz sedanjega časa; poslovenil I. S. Gombarov.)

(Dalje.)

XVII.

Na potu proti domu je srečal Ladis Lipovčevu Miciko. Nekoliko korakov pred njo je obstal. Ona je hotela mimo zbežati, da bi ga še ne pogledala. Toda Ladis jo je prijel za ramo in jej rekel: „Počakaj Micika! ker sva se že tako snidla, morava se nekaj zmeniti.“

„Kaj mi imate povedati, gospod Ladis? Prosim vas, pustite me rajši!“

„Ne, samo malo me poslušaj. Morebiti bodo te besede odločile vso tvojo osodo! Pred Bogom in pred ljudmi moraš priznati, da jaz tebi nikoli nisem obljubil, da bi te v zakon vzel. Ker so najini stariši imeli ta namen, ker si ti prišla večkrat v naš hram in si poprek

ljubeznjivo dekle, imel sem te rad, tako rad, kakor sestro. Ti si pač to drugače mislila, in ker se tvoja misel ne more vresničiti, zdaj žaluješ in jočeš. Ni res?“

Micika je prikimala z glavo. Srce pa jej je tako stiskalo, da ni mogla ne govoriti, ne jokati.

„Prosim te samo to: Ako sem kedaj brez svoje volje tvoje misli potrjeval, Micika! pozabi to; daj mi to tajno besedo nazaj, in bodi srečna z drugim. Breznikov Tine te jako ljubi, usliši njega! Glej, potem bodo tudi moja uboga mati potolaženi. Ako vidijo moja mati, da si se ti spametovala in ne boš več na-me mislila, bodo se tudi oni umirili in ne bodo več moji sreči nasprotovali. Ako me imaš količkaj rada, Micika, stori to!“

„Zahtevajte od mene, gospod Bolnar, da za vas umrjem, z veseljem sem pripravljena. Zapovejte, da se vas odpovem, saj tudi storim. Nikoli ne bo več žal-beseda prišla iz mojih ust, tudi vpricho vaše matere ne; a pozabiti vas ne morem, in družega vzeti nečem, ker družega ljubiti ne morem. Pa za to se vi ne

brigajte. Bodite srečni, samo ne branite mi na vas misliti in vaše podobe v mojem srcu hraniti, dokler ne umrjem.“

Komaj je to izrekla, se je že tudi odtrgala Ladisu in tako hitela naprej, da je v malo trenutkih ni bilo več videti.

V Ladisovem očesu se je zalesketala solza, hitro jo zbrise, še enkrat pogleda po kraju, kjer se je bil tako čudno snidel z blagim dekletom ter odide.

Blizo doma mu pride Emilija naproti. Obesila se mu je za roko in z vso svojo čarobno ljubeznjivostjo ga pogledala. Ta ljubeznjiv pogled in sladek glas mu je hitro odgnal bojaznen in tužni spomin na to, kar se je bilo med potom zgodilo.

XVIII.

Breznikov Tine je ta čas, dokler je imel odpust, povsod, kakor je pravil, „Ladisa v pravi podobi kazal“. Njegov prijatelj, Završnikov Tone, pa mu je zvesto pomagal. Govorica, ki je vsled tega nastala o Ladisu, je bila voda na županov mlin.

lässt, so kann die Regierung seine Entfernung von der Ausübung des kirchl. Amtes verlangen.“ Moja misel je, da kakor s §. 2. in 6. vlada lahko vsakemu duhovnu zabrani, da ne dobi kake samostojne cerkv. službe, tako bi s §. 8. vsacega lahko iz službe odpravila, če bi se ji to poljubilo.“

„Ej, to mi pa vendar ne gre v glavo,“ se oglasi Škrbinov Marka.

„Vam bom skusil z zgledom pojasniti to reč,“ odgovori učenik. „Našega g. fajmoštra vse spoštuje in ljubi, kaj ne?“

„Saj še tudi naša fara menda ni nikoli imela tako dobrega in skrbnega pastirja,“ pritrudi Marko.

„Tudi menda nobenega sovražnika nimajo, razun male peščice nemčurjev, in pa baronov brezverni pisac po vseh krčmah gobezdá zoper nje,“ dostavi Jurij.

„To ni nič čudnega. Hudobnež pa brezveren človek vselej črti onega, ki mu pové resnico, razjasni učenik. In glejte, možaki, če tudi mi nobenega madeža ne najdemo nad svojim gospod očem, pa nam jih vlada vendar lahko prepodí po tem §. 8., ko bi ravno hotela.“

„Šomašter, to bi pa vendar menda ne šlo!“

„Pač! Kjer je volja, se vzrok v tem §. kmalo najde. Mislimo si to-le: Razpisane so volitve. Naši nasprotniki nemčurji in liberalci postavijo kandidata, ki je povsod znan kot brezveren. Naš gospod kot vesten in skrben duhoven enkrat po pridigi ali pri izpraševanju rečejo: „Ljubi farmani! razpisane so volitve. Veliko, veliko je ležeče na tem, kdo bo naš poslanec. Ponujajo vam nekega N. Prosim vas, nikar se ne dajte pregovoriti, nikar ne poslušajte tistih, ki vam tega poslanca ponujajo, ta ni za nas. Nikoli vam še nisem vedoma slabo svetoval, zato — ubogajte me in volite tega in tega.“

„No, — ko bi nas tako-le podučili, bi njim pač nihče tega ne mogel zameriti. Še hvaležni bi jim bili. Mi ne beremo časopisov in ne poznamo ljudi, ki se nam ponujajo.“

„Dobro! Fajmošter bi le storili svojo dolžnost, da bi to povedali. Ali silno bi se zamerili nemčurjem in liberalcem, ki priporočajo vladnega kandidata. Koj bi jeli kričati: „Kaj je farju politika mar? On ljudi šunta in podpihuje zoper nas in zoper vladnega kandidata — proč ž njim!“ Jeli bi po liberalnih časopisih pisariti, kako ta in ta fajmošter zdražbo napravlja med ljudmi, kako javni red moti.“

Zdaj so župan in njegovi tovariši spet začeli ložej dihati. Mnenje ljudstva se je vidno spreminjalo. Ladis se je jezil, ko je opazil, da ga ljudje ne pozdravljajo več tako priljudno, kakor poprej. In gospe ste enkrat na sprehodu od fantov tako ostre besede slišali, da se je Emilija doma jokala in rekla, da se naenkrat odpelje v mesto. Le težko jo je Ladis spet potolažil. Ladis je spoznal, da mora zdaj nekaj odločnega storiti, drugače bo vse zgubljeno. Sam je toraj šel k učitelju, ki je bil vodja njegove stranke in agitacije. Ta ga je sicer priljudno sprejel, pa tako prijazno ne, kakor navadno. Ladisa je to tako jezilo, da se je v ustnice vjedal, vendar se je premagal ter na videz miren vprašal, kako že kaj njegove reči stojé.

„Upam, da dobro,“ reče učitelj.

„Sam o upate? v zadnjem tednu že ste rekli, da je moja zmaga zagotovljena.“

„Veste, na ljudstvo se ne sme preveč zanašati. Ljudsko mnenje se spreminja, kakor veter!“

Tudi berič, ki oklicevat hodi pred cerkev, bi vse to vestno sporočil okrajnemu glavarju. Ta bi sporočil deželnemu namestniku, kako ta in ta fajmošter kalí javni mir — in zdaj pride škofu povelje: „J. mora iz službe, ker obnašal se je tako, da bi njegov daljni obstanek v cerkv. službi javnemu redu nevaren utegnil biti.“

Možaki se debelo pogledajo.

„Vidite, možaki,“ nadaljuje učenik, „tarih in enacih primerljejev se bo pri vestnem kat. duhovnu brž dalo najti, če bo ravno želela vlada iznebiti se ktereга škofa, korarja, dekana, fajmoštra. Če ta §. postavno moč zadobi, potem nihče ne bo varen pred liberalnimi uradniki. Le kdor bo popolnoma potegnil z nemčurji, kdor bo postal najemnik in si ne bo upal volka poditi od čede in kdor se bo izneveril, takemu utegne zoreti pšenica.“

(Dalje prihodnjič.)

Avstrijsko cesarstvo.

Slovenske dežele. Iz Ljubljane,

8. februarija. — „Sočin“ dopisnik, navalil je zopet v ravno tistem dopisu, v katerem se je tako grdo lagal o „Slovcu,“ cel kup laži tudi o kranjskem deželnem zboru in odboru. Piše namreč: „V zadnjem poročilu o kranjskem dež. zboru sem pozabil omeniti neke čudne prikazni, ki se leto za letom redno ponavlja v vsaki sesiji kranjskega dež. zbora. Mej vsemi odseki je gotovo najvažnejši finančni odsek, ki je tako rekoč gospodar in nadzornik deželnemu odboru. Po drugih deželnih zborih, postavim v Štajarskem, je navada, da baš za tega delj nobenega deželnega odbornika ne volijo v ta odsek. Vse drugače pa delajo pri nas v Ljubljani, kajti vsi 4 dež. odborniki (Bleiweis, Costa, Dežman in Murnik) so zadnjič sedeli v finančnem odseku, so sami sebe nadzorovali, samim sebi dobre svete dajali in samim sebi denar privoljevali. Ker je v tem odseku sedelo 7 poslancev, se lahko vidi, da so deželni odborniki v njem večino imeli. Kaj ne, to je fletno gospodarstvo!“ Pregledali smo steno-grafična poročila deželnega zbora ter našli, da je finančni odsek od l. 1862 sem vsako leto imel 9 udov, ne pa 7; tedaj tudi štirje deželni odborniki niso mogli imeti večine v njem. Dalje smo našli, da so vsa leta, tudi takrat, ko še ni bilo narodne večine v zboru, deželni odborniki bili izvoljeni v finančni odsek in

sicer zarad tega, ker so oni najbolj izvedeni v deželnih zadevah in toraj naj primerniše svete morejo staviti deželnemu zboru. Kolosalno nevednost razodeva dopisnik tudi s tem, ker pravi, da je finančni odsek tako rekoč gospodar in nadzornik dež. odbora. Zato izvoli zbor poseben odsek, ki ima pregledati poročila o delovanju deželnega odbora. Kaj ne, to je fletno poročilo „Sočinega“ dopisnika! Kaj pa bralci „Soče“ k temu poreko? Kaj hoče „Sočin“ in „Narodov“i „Paulus“ s tem doseči, da tako hudobno laže in obrekuje? Zapravil bo svoje dobro ime, ktereга si je, preden je mladostlovensk „Paulus“ postal, pridobil s svojimi izvrstnimi spisi, ki so, nekteri pod njegovim pravim imenom, raztreseni po raznih knjigah in listih.

Dunaj. Cesar so se včeraj podali v Petrograd. Francoski list „Journal de Debats“ piše, da to pomenja spravo med Rusko in Avstrijsko. Ako se pa te dve državi sprijaznite in zvežete, moralo bi odjenjati prijateljstvo med Rusko in Prusko, ktero je za Evropo nevarno. A Ruska na to nikakor ne misli, pravi omenjeni francoski list. To mu radi verjamemo. Francoska si od zadnje vojske prizadeva razdreti prijaznost med Rusko in Prusko, pa se ji ne posreči. Te dve državi ste obe nekato-liški, ter obe hudo stiskate katoliško cerkev. Naravno je tedaj, da se v tem boju podpirate in našemu ministru Andrassy-u se bo ravno tako malo posrečilo razdreti ji, kakor Francoski. Pa ta prijaznost bi nam ne bila čisto nič nevarna, ako bi le domače homatije že bile rešene in narodi zadovoljeni. — Dunajski delavci so 10. t. m. državnemu zboru izročili spomenico, v kateri pravijo, da je njih revščina čedalje večja, da jih čedalje več umira in da se čedalje hujše med njimi razširja legar. Dalje tirjajo politično enakopravnost z drugimi stanoví in splošno, enako, neposredno volilno pravico. Če se pa to ne more naenkrat zgoditi, naj se za zdaj napravijo v vseh kupčijskih okrajih delavske zbornice (Arbeiterkammeru), in se dovoli večja tiskovna svoboda s tem, da se odpravi kavgija, kolek itd. Tudi izrečejo željo, da se pregleda postava o prostem združevanju in zborovanju. Spomenica je podpisana od predsednika in perovodje delavniškega društva „Volksstimme“.

— Konfesijonelni odsek neki name-rava staviti predlog, da naj se od škofov tirja nekaka prisega, menda kakor na Pruskem. Budgetni odsek pa je unidan sklenil, da naj

„Povejte mi odkritosrčno: ljudje slabo o meni govorijo.“

„Slabo? Ne, ampak nekteri imajo zoper vašo volitev take vzroke, ki se nikakor ne dajo ovreči.“

„Postavim?“

„Gospod Ladis, o tem je težko govoriti!“

„Tako? Že zastopim! Samo to vam bode v opravičenje in odgovor: Prihodnjo nedeljo bom prvič oklican in v treh tednih je gostija. Razglasite to še danes ljudem.“

„Bom; pa vaša mati? Govori se, da ste jih iz hiše izpodili, ker niso hoteli privoliti v to ženitev.“

„Mati so sami radi odšli; jaz jih nisem mogel držati. Tega pa nisem nikoli pozabil, da sem njihov sin. Mi verujete?“

„Jaz že! pa drugi ljudje?“

„Skrbite za to, da bodo tudi verovali.“

„Blebečejo pa že tudi, da je vaše bogastvo —“

„No, no, Bolnar še kupi pol vasi, ko bi potrebno bilo.“

„Jaz to tudi vem, ali ljudje hudobno mislijo in govorijo.“

„Kaj pa naj storim, da vsem ljudem jezike zavežem?“

„Eno sredstvo jaz vem, gospod Ladis, pa vi ga ne boste rabili.“

„To bi bilo?“

„Raztrgajte vso zvezo s tema gospema, sprijaznite se z materjo, in oženite se z Lipovčevim dekletom. Potem bo spet vaše ime ljubo in spoštovano.“

„To mi je pa nemogoče, in le zato, ker vem, da mi vi dobro želite, vam tega ne zamerim.“

„Tedaj bo pa za vas res huda borba; toda če vsak svojo dolžnost stori, še ipak bo zmagano!“

„Storite vi najpred svojo dolžnost. Zastoj ne bo. Več danes ne govorim.“

„Računite na mojo pomoč, g. Ladis. Dokler nisem prisiljen zoper svoje prepričanje ravnati, sem vedno popolnoma vaš sluga.“

(Dalje prih.)

se opusti teologična fakulteta v Inšpruku. To so pač očitna znamenja, da liberalci ministerstvu že rastejo čez glavo. Da bi ministerstvo sililo pritrditi jim, začela se je snovati agitacija za te njih predloge. Upamo, da tudi katoličani ne bodo zaostali s protesti proti liberalnemu nasilstvu.

Česka. Iz Prage 6. febr. Mnogo hrupa dela v ustavaških in vladinih novinah banket, kterega so na svečnico mladočehi na čelu z dr. Sladkovskim in Čížkom napravili na Melniku. Pa to ni bilo nič družega, nego goli humbug, s katerim so hoteli „česki girondisti“ zagrniti blamažo poslednjih volitev.

Navzoči so bili skoro vsi propadli mladočeski poslanci in nekoliko kmetov izpodšpiskih okolice, ki slové tu na Českem za najsvobodomiselnjše; iz mesta Melnika pa ni bilo pri banketu niti ednega mestjana, razun c. k. poštarja in okrajnega tajnika Winklerja.

Nabijalo se je mnogo v dunajskih frazah o svobodi in svobodni državi, udrihalo ljuto po duhovnih, mnihih in pa cerkvi. Konečno so si jezo ohladili s činom, kateri je skoro več, nego otročji; liste „Čeha“, „Politiko“, in „Pokroka“, namočijo v omačko in pivo, raztrgajo ter pomečejo pod mizo zaradi tega, ker ti listi trdijo, da ravno duhovščina je narod česki otela pred narodnim potopom in poginom. Mladi očitajo duhovščini, da je ravno ona zakrivila nevednost in politično spanje dvestoletno, tedaj je tudi njih nalog, vse to popraviti, ker je zadosti „farjev“ po farah na Českem in v samostanih! Hvala Bogu, da narod drugače misli, — nego se „mladočeskim“ prvakom sanja! —

Po pravici se sme Česko imenovati druga Belgije, ker je primerno tu največ tovaren, pri kterih dela tisuče in tisuče ljudi, koji so vsled „kraha“ zapuščeni od tovarnikov, kterim je nemogoče plačevati delalce; družega dela pa tudi ni. Tako je zdaj samo tu v Pragi več nego 10.000 delalcev brez službe. Ravno tako je po deželi; od vseh strani dohajajo žalostna poročila, da je tu sto delalcev, tam sto in sto rodbin brez dela, brez zaslužka, brez — kruha! Žalostne razmere! In vlada? Mesto da bi z energičnim činom na pomoč prišla revščini, bavi se s konfesijonelnimi predlogi, škandali Offenhajmovimi, a goljufom Plachtom, mislé, da tako delavsko bedo potisne v kot. Ako vlada to misli, se moti, ker takovi predlogi ne nasitijo delalcev. Da se pak vendar mej lačno množico nekaj kuje in snuje, kar močno sm rdi po petroleji, je dokaz, da se snuje tu oddelek 150 tajnih policajev, mej kterimi bodo imeli nekteri 1200 gld. plače! Tlakomer socijalni samo na Dunaji danes tako nizko stoji, kot za dobe Napoleonove v Parizu, a vendar se pa Dunaj, ta moderni Babilon, tako rad opiči po Parizu. Zares razkošno v tej Avstriji, pardon, — Angliji!

Ogrska. Politično stanje je čedalje bolj zmešano. Sedanje ministerstvo nima zadostnega zaupanja, kar se je pokazalo pri glasovanji o izhodni železnici, pri kteri je bila za-nj le večina 11 glasov, pa ne sme odstopiti, ker bi bila potem zmešnjava še večji. „P. L.“ pravi, da ga nimajo moža, ki bi mogel sestaviti novo ministerstvo, katero bi se opiralo na zdatno večino zborovo. Za ošabne Madjare, ki so se vedli, kakor bi bili vse-mogočni, je to ponižanje jako britko, za cesarstvo pa bode gotovo dobro, ker se Ogrri čedalje bolj prepričujejo, da sami ne morejo obstati.

Hrvaška. Ban Mažuranič je iz službe djal županova namestnika v Varaždinu

in Križevcu in je imenoval deželnega poslanca Bubanoviča za vodjo Varaždinskega, sodnijskega svetovalca Ožegoviča pa za vodjo Križkega županijstva.

Vnanje države.

Pruska. Govor, s kterim se je 5. t. m. pričel nemški državni zbor, še besedice ne omeni o Bismarkovi cerkveni politiki. Pa Bismark je že navajen takih dejanj, o kterih se ljudje čudijo. Za predsednika je izvoljen narodno-liberalec Forckenbeck, za njegova namestnika pa Hohenlohe in Hänel. — Nadškof Ledohovski je dobil od poznanske okrajne sodnije povabilo, 24. t. m. pred očitno sodnijo zagovarjati se zaradi prestopka majniških postav.

Francoska. V Vesoulu je za poslanca izvoljen radikalni Herisson, v Arrasu pa bonapartovec Sens. Narodna skupščina je sprejela prva dva člena davkarske postave, ki določujeta, da se plače za vpisnine in za vsa nesodnijska pisma za polovico povikšajo.

Amerika. Iz prijateljskega pisma, katero je pisal naš „Father Chebul“, pastor of the Catholic Church in this place and Keshena, v mestu Kešina, pokrajine Shawano v državi Wisconsin, 15. jan. t. l. in je v Ljubljano s slovenskim naslovom dospelo 5. febr., posnamemo to-le:

„Zdaj pa še nekoliko o naših liberalcih. Prebivalci Šavanske pokrajine (beli naselniki), ki so skor vsi ali protestantje, ali indiferentisti, brezverci, ali še celo ateisti (katoličanov je čisto malo, i. e. belih), so me povabili, ko so videli, da denarjev potrebujem, da naj napravim „lecture“ ali govor v prid katoliške cerkve v Šavani (za bele naselnike), ki je zaradi denarnih stisk nisem mogel popolnoma dokončati. Besedoval sem tedaj 29. dec. v angleškem jeziku o značaji ameriških Indijanov, argumentiral iz lastne skušnje; vstopnina je bila 25 kr. (1/4 gld.) za osebo, nazočih bilo je nad tisoč oseb. — Glej razloček med našimi liberalci in vašimi pseudo-liberalci! Vaši Auch-liberalci se blezo še nikoli niso tako zmotili, da bi bili kakemu duhovnu denarno pomoč ponujali.

Znamenito o tej reči je to, da so ravno tisti krivoverci ali ateisti 15 dni poprej zahtevali, ter me po posebni deputaciji v imenu vdove, otrok in prijateljev prosili, naj pokopljem nekega v kat. veri rojenega, izrejenega ali poznej odpadlega prostomavtarja. — Razložil sem jim, da katoliška postava ni „humbug“, in tudi jaz nisem „humbug“, da sem bil vedno zvest svojemu poklicu, ter vseskozi pošteno spolnoval cerkvene postave in zakone; da ranjki, čeravno ni bil nasprotnik kat. veri, se je do slednjega trenutka branil zapustiti prostomavtarstvo, je umrl brez kat. zakramentov, toraj mu tudi ne gre, nikakor ne, pokop po cerkvenem obredu. — Bili so vsi, brez izjemno, popolnoma zadovoljni, nihče se ni pritožil. — Pri vas se pa neki zahteva, kakor sem te dni zvedel, da bi duhovni neznačajno in nepošteno, svojemu poklicu v večno sramoto, cerkvene postave z nogami teptali. — Ali ne zamerite onim oslepljenim, saj ne vedo kaj delajo, manjka jim še 50 let omike!

Počutim se slabo, kar se tiče zdravja; želodec mi ves je pokvarjen. Že več kakor mesec sam sebi kuham, kader sem pri Indijanih. Indijani sicer mi vedno ponujajo to ali uno Indijanko, tudi dve ali tri etc. skupej, da bi za-me kuhale, ali laus Deo! ljubše mi je da:

V log' eno hiš' o imam,
In notri prebivam le sam,
In kuham le sam!

Poslano.

Blagorodni g. učitelj Jože Žinko
v Središču!

Ker v svojem „Poslanem“ v „Slov. Nar.“, ki je Vaš malik in evangelij, omenjate tudi tukajšno pošto, oprostite, da Vam sledeče odgovorim. Nesramna, več kot „črna“ laž je, da bi „Gospodarjev“ dopisnik, naj si bo, kdor koli, vse listnice in liste, kateri od- in dohajajo, na pošti prebiral, kajti za to imam jaz, kot c. k. poštar, skrbeti, da se ne zgodi. — Pač pa je g. učitelj Štrenkel v pričujočnosti posestnika g. Vuk-a vedel povedati, da imate brošurico „Vera in pamet“, in g. Vuk-u je ravno tisto pravil Vaš prijatelj g. Jože Dogša ter še pristavil, da hočete več iztisov omenjene brošurice, od „Slov. Nar.“ tako hvalisane, si naročiti in med učence razdeliti. To boste menda zdaj tudi storili, ker ste si nje 12 iztisov naročili! — Kdo je tedaj lažnjivec? — Svetujem Vam: Pečajte se s šolo in pustite, kar Vas ne briga, pri miru, — tukajšno pošto in družbo cerkvenih sedežev v cerkvi, kajti sedeži se prodajajo tam, kjer so, cerkveni toraj v cerkvi. Učitelj naj ostane učitelj; če pa je še le podučitelj, naj skrbi, da postane učitelj. V protih urah pa imate, če tudi je zima, drevesnico z mnogimi stroški ograjeno in okopano, v kterej pa vsled Vaše lenobe že dve leti sem — le plevel, k večemu krompir in repa raste.

V Središču, 5. svečana 1874.

Andrej Seinkovič,
c. k. poštar in šolski ogleda.

Domače stvari.

(Stolni dekan g. Zupan), je bil pred nekaj tedni od kupca Majerja tožen zaradi razžaljenja časti in od mestne delegirane sodnije obsojen, da plača 20 gld. globe. Na njegovo pritožbo pa je graška nadsodnija to razišodbo ovrgla in zaukazala, da se ima obravnava na novo začeti in zvedenci še enkrat zaslišati.

(Kupčijska in obrtnijska zbornica) je 9. t. m. izvolila g. V. C. Zupana za predsednika g. J. N. Horak-a pa za njegovega namestnika.

(Matica slovenska) je dala knjige, ktere dobé udje za leto 1873, že k bukvozevu.

(Državna založnica) za vojvodino Kranjsko se vendar-le napravi v Ljubljani. Finančni minister je že imenoval šest udov v vodstvo, drugo polovico pa jih je imenovala trgovska in obrtnijska zbornica v Ljubljani.

(V zadnjem listu) mora v poročilu o občnem zboru „Narodne tiskarne“ namesto dr. Ploj stati dr. Radej.

Razne novice.

— Čitalnica v Šentvidu nad Ljubljano je napravila preteklo nedeljo „besedo“ v spomin svojega ustanovitelja, rajnega gosp. Blaža Potočnika, h kateri je prišlo mnogo občinstva iz Ljubljane, Šentvida in okolice. Popoldne pred „besedo“ že je prinesel gosp. dr. J. Bleiweis lovorjev venec s tremi krasnimi trakovi, na kterih je bilo brati: „V spomin neumrlemu gospodu Blažu Potočniku“, ter ga je obesil krog njegove podobe. „Besedo“ je pričel gospod predsednik s pozdravljenjem prišlih poslušalcev in je dal razdeliti tiskan „životopis Blaža Potočnika“ med vse nazoče. Temu sledi slovesni govor, s kterim krasna rojakinja razloži pomen te „besede“ ter se spominja blagega ranjcega. Šaljivi govor „Kazen izdajalca“ je zbudil splošno veselost in igra „Mutec“ se je prav vrolo predstavljala.

Med posameznimi točkami so se pele pesmi Potočnikove in tako je „beseda“ po vsem dosegla svoj namen, občinstvo je bilo navdušeno in prav židane volje. Med drugimi poslušalci je bil tudi misijonar gospod Tomazin, ki je zadnji večer pred svojim odhodom v Ameriko preživel prav vselelo v sredini častiteljev Blaža Potočnika.

— Narodna čitalnica v Zagorji na Notranjskem je po dolgi prošnji od vlade vendar-le dovoljena.

— Tepež. V ponedeljek zvečer so se fantalini, ki so voglarili ali zaplečevali, stepili, in je Janez Longar iz Jezera Janeza Ratajica, iz Lukovka pri Trebnjem, z nožem v desno oko tako nesrečno sunil, da mu je neki popolnoma izteklo. Hududelnost je že v zaporu.

— Požar. Iz Kostanjevice se nam piše, Včeraj (8. t. m.) ob desetih dopoldne med službo božjo je jelo goreti v Ostrogu, vasi št. jernejske fare. Pogorele so štiri hiše, dva konja in boje tudi nekaj druge živine. Zažgali so, kakor se govori, otroci. Sreča velika, da je jelo goreti na vzhodni strani vasi, sicer bi bila pri tako močnem vetru gotovo vsa vas pogorela, kajti poslopja so krita s slamo in jako tesno drugo pri drugem. Zavarovan je bil samo eden. Čudno res, da se po tacihi nesrečah naši ljudje ne izmodrujejo! — Naše mesto je tudi storilo korak bliže — luči; kajti dobili smo pretečeni teden res 8 čednih svetilnic. Vstreženo je z njimi gotovo vsem Kostanjevičanom. Poprej je bilo človeka skoro strah hoditi po naših ulicah, posebno pri deževnem vremenu.

— Saksonski kralj Albert toži več listov, med temi tudi praško „Politik“, zaradi žaljenja časti, ker so ponatisnili iz „Frankfurter Zeitung“ nek podlistek o ranjem kralju Janezu.

— Glasoviti David Straus, ki je v svoji bogokletni knjigi „Das Leben Jesu“ skušal dokazati, da sv. evangeliji pripovedujejo le izmišljene pripovedke, je 8. t. m. v Ludwigsburgu na Virtemberskem umrl.

— Sultan Atčinski, s katerim se Holanci že dalj časa vojskujejo, je neki umrl; vojske pa menda še ne bode konec, ker se Atčinezi pripravljajo na nov boj in ker so mesto Kraton zgubili, zidajo nove trdnjave.

— Maša za Radeckega. V Montebelli že nekaj let živé trije avstrijski veterani, stari vojaki, ki tudi po zedinjenji Italije svojega dolgoletnega bivališča v tej, zaradi družinskih in rodbinskih razmer jim priljubljeni deželi, niso hoteli zapustiti. Vsako leto pa so si 5. prosenca v ondašnji cerkvi naročevali tiho sv. mašo za „nekega dragega umrlega“. Ta umrli ni bil nihče drugi, kakor „oče Radecki“, pod katerim so nekdanji vsi trije služili. Tudi letos se je imelo to zgoditi, in tisti, ki je to reč z župnikom dogovoril, svojim tovarišem v gostilni — se vé, — da v nemškem jeziku naznani, ob kateri uri bo sv. maša. Pa kako so ostrmeli veterani, ko stopivši v cerkev, namesto navadnih dveh sveč, zagledajo 8 prižganih, in ko jim cerkovnik odkaže prostor v črno pogrnjene za „veljake“ namenjene klopi. Še veči nastane njih strmenje, ko vsi častniki v tistem mestu nastanjene posadke v celi paradi v cerkev pridejo, se pripognejo in se v zadnje klopi podajo. „Wehrzeitung“, ki to poroča, pravi nadalje: Po božji službi stopi italijanski poveljnik pred veterane in izreče, da je za svojo dolžnost spoznal, ne samo te cerkvene svečanosti se vdeležiti, ampak za-njo tudi kaj dati, kajti tudi Italijani so se vojskovali pod Radeckovo zastavo, in Radecki se šteje med

tiste vojskovodje, kateri so vredni, da jih vojaki vsake armade visoko spoštujejo.

Umrli so:

4. febr. Urban Merkun, berač, 60 l., za kozami. — Andrej Feigl, najdneec, 3 mesece, za slabostjo.

5. febr. Marija Šeme, delavski otrok, 4 1/2 l., za mrzlico. — Jože Lozar, krojač, 64 l., za grižo. — Andrej Domenik, bivši trgovec, zdaj jetnik, 46 l., za pljučno sušico. — Blaž Šuhar, berač, 85 l., za splošno vodenico.

6. febr. Adam Agnič, delavec, 34 l., za prsno vodenico.

7. febr. Miha Borštnar, krčmarske vdove sin, 8 1/2 l., diphteritis. — Katarina Strešen, delavka, 69 l., za rakom v želodecu. — Marija Gorjanec, gostaška vdova, 72 l., za splošno slabostjo. — Marija Avšin, žena posestnika, 68 l., za slabostjo. — Jakob Korošec, delavec, 39 l., za grižo. — Marija Pavšek, dvojček zidarjev, 8 tednov.

8. febr. Janezu Wachterju, mizarju, otrok ženskega spola, 1 uro, za slabostjo po prezgodnjem porodu.

Mesečni izkaz banke „Slovenije“.

Požarni oddelek.

Stanje dne 31. decembra 1873: 16365 polic, 53.001,150 gl. zavarovane istine, 503,574 gl. 15 kr. premije.

31. januarja 1874: 17586 polic, 52,886,159 gl. zavarovane istine, 540 479 gl. 83 kr. premije. — Prirastek: 1221 polic, 2.884 989 gl. zavarovane istine, 36.805 gl. 68 kr. premije.

Eksekutivne dražbe.

13. febr. 3. Bl. Lužar-jevo iz Homea (13999 gl.) v Kamniku. — 3. Jož. Glavič-ovo iz Klečeta (1112 gl.) v Žužemberku. — 3. And. Kapus-ovo (1380 gl.) v Kamniku. — 3. Mih. Koš-ovo v Bistrici. — 3. Urš. Smuk-ove iz Planine (600 gl.) v Črnomlju. — 2. And. Repnik-ovih dedičev v Št. Juriju (602 gl.) v Kranju. — 2. Matija Pogljajen-ovo iz Potoka (750 gl.) v Litiji. — 2. Fr. Malnar-jevo iz Hudokovca (2510 gl.) v Ribnici. — 2. Jan. Kastrin-ovo iz Šturije (300 gl.) v Ipavi. — 2. Helene Smuk-ove iz Kota (7 gl.) v Črnomlju. — 1. Ig. Smole-ovo iz Boštanja (890 gl.) v Račji. — 3. Jož. in Neže Slavič-ove iz Klečeta v Žužemberku.

14. febr. 3. Mat. Kvas-ovo iz Sp. Jarš (750 gl.) v Kamniku. — 3. Fr. Terbižan-ovo iz Goč (2505 gl.) v Vipavi. — 3. Jak. Mahorčič-ovo (2507 gl.) v Vipavi. — 3. Fr. Jagodič-ovo iz Komende (385 gl.) v Kamniku. — 2. Srenje Ubeljske (6440 gl.) v Senožečah. — 1. Marije Pintar-jeve iz Čepulj (2409 gl.) v Loki. — 3. Val. Žibert-ovo in Spodnjih Gamelj (879 gl.) v Ljubljani.

Listnica opravištva.

Č. g. A. V. župn. v H.: Dva lista sta nazaj prišla zaporedoma in — pošiljanje smo ustavili. Ktere liste Vam smemo doposlati?

Gg. kapl. A. F. v S. in M. V. v M.: Nedošle liste še enkrat pošljemo; pošiljali pa smo redno vse. Čudno, da nekteri pot znajo, drugi ne!

G. župn. M. J. v S.: Naročeno bi bili že lahko trikrat dobili, če še niste...! Kupite si „Olikanega Slovenca“; ne stane veliko, pa včasih prav pride.

G. A. H. gostiln. v S.: Nismo pozabili in se bo kmalo popravilo, ko bodo naslovi naročnikov vnovič tiskani.

Udom družbe sv. Mohora:

Nabira novih družnikov in letne plače starih udov se sklene z zadnjim dnevom meseca februarja. Zato prosimo vse, ki želijo v družbi ostati, ali kot novi udje pristopiti, naj blagovolijo kmalo se oglasiti, da se potrebni zapisniki o pravem času napravijo.

Opravištvo „Slov.“
(Stari trg hš. št. 163.)

Telegrafične denarne cene

11. februarja.

Papirna renta 69.25. — Srebrna renta 74.35. — 1860letno državno posojilo 103.75. — Bankine akcije 981 — Kreditne akcije 237.— — London: 112.80. — Srebro 106.35. — Ces. kr. cekini —.— — Napoleon 900.

Denarstvene cene.

10. februarja.

Državni fond.		Denar.	Blago.
5% avstrijska papirna renta		69.25	69.40
5% renta v srebru		74.20	74.40
Srečke (lozi) 1854. l.		98.—	98.50
„ „ 1860. l., celi		103.25	103.75
„ „ 1860. l., pol.		102.50	110.—
Premijski listi 1864. l.		141.—	141.50
Zemljiščine odveznice.			
Štajarske po 5%		93.—	—
Krajske, koroške in primorske po 5%		85.—	89.—
Ogerske po 5%		76.75	77.50
Hrvaške in slavonske po 5%		75.50	77.—
Sedmogradske po 5%		75.25	76.—
Delnice (akcije).			
Nacionalne banke		980	981
Unionske banke		134.50	135.—
Kreditne akcije		236.25	236.50
Nižoavstr. eskomptne družbe		930.—	940.—
Anglo-avstr. banke		154.—	154.50
Srečke (lozi).			
Kreditne po 100 gl. a. v.		170.—	171.—
Tržaške „ 100 „ k. d.		—	117.—
„ 50 „ „ „		—	53.—
Budenske „ 40 gl. a. v.		23.50	24.—
Salmove „ 40 „ „		34.—	35.—
Palfi-jeve „ 40 „ „		—	22.—
Clary-jeve „ 40 „ „		31.50	32.—
St. Genois „ 40 „ „		22.50	21.50
Windischgrätz-ove „ 20 „ „		20.50	21.50
Waldstein-ove „ 40 „ „		21.—	23.—
Srebro in zlato.			
Ces. cekini		5.32	5.32
Napoleonsdor		8.99	9.—
Srebro		106.—	109.25

Zahvala.

Vsim sorodnikom in prijateljem, posebno častiti duhovščini, ki so mojo preljubo nepozabljivo suprugo

Franciško Ničman-ovo

6. t. m. v tako obilnem številu spremili k pogrebu, kakor tudi p. n. gg. pevcem čitalničnim, ki so ji tako ginljive nagrobnice peli, izrekam najtoplejšo in najpri- srčnejšo zahvalo.

Henrik Ničman.

Naprodaj je:

1. Več posodja: a) sodov iz trdega, b) barigelj iz mehkega lesa, z železom obitih in v dobrem stanu. Če se roba skupaj vzame, se utegnejo dobiti prvi po 1 gl. 60 kr., drugi po 70 - 80 kr. — Tudi nekaj družega pohišja: miz, stolov, dolgih miz za na vrt itd. se dobi po spodobni ceni.

2. Njiva na ljubljanskem polji precej unkray magazinov, 1 kos skupaj do 4 oral (johov) s kozolcem 8 štantov — vse skup za kacijh 2500 gl.

3. Travnik na Brezovici, ki je od Škandrovega zemljišča, pri stražnici (vahtnici), kjer gre železnica preko, — za kacijh 1100 gl. Če bi bila precej gotova plača, morebiti še kaj manj.

Kdor želi pod roko kaj teh reči kupiti, zvé bolj natanko na Št. Peterskem pred- mestji hiš. št. 90. (5—1)

Jurij Dornik-ova

zaloga olja
v Trstu.

Pošilja se s poštnim povzetjem (Postnachnahme), s plačano colnino, voznino (poštnino), posodo in vsemi drugimi stroški, do vsake po- staje avstrijsko-ogrske monarhije, od 25 funtov dalje. — Zapisniki cene se dobé zastonj in franko. (4—2)